

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
W BIAŁYMSTOKU**

WYKONANO
PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
Wydział Polityki Społecznej
Data 26 MAJ 2009 28681
Ilość zał. Podpis

Egz. Nr 1

**PROTOKÓŁ KONTROLI
OŚRODKA ADOPCYJNO - OPIEKUŃCZEGO
W ŁOMŻY**

Białystok - MAJ - 2009

Protokół

kontroli kompleksowej Ośrodka Adopcyjno - Opiekuńczego w Łomży

Kontrolę przeprowadziły – Katarzyna Liedke - Charkiewicz – kierownik zespołu – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, Małgorzata Osipowicz - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w dniach 11-12 maja 2009r., na podstawie upoważnienia Nr 146 z dnia 8 maja 2009r., (PS.VI.MO.0939/146/09) wydanego z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Andrzeja Kozłowskiego – dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Kontrolujące wpisały się do książki kontroli pod poz. 11.

Kontrolą objęto okres od dnia 01.01.2008r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była zgodność działania ośrodka adopcyjno - opiekuńczego z przepisami prawa oraz rzetelność prowadzonej dokumentacji.

Wyjaśnień w toku kontroli udzielała Pani Bożena Elwira Jabłońska - dyrektor

Ustalenia kontroli

Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy w Łomży jest samorządową jednostką organizacyjną Miasta Łomża. Dyrektorem Ośrodka jest Pani Bożena Elwira Jabłońska.

Placówce nadano statut Uchwałą NR 448/LXVII/06 Rady Miejskiej w Łomży z dnia 25 lipca 2006r. w sprawie nadania statutu Ośrodkowi Adopcyjno – Opiekuńczemu w Łomży. Szczegółowe zadania i organizację Ośrodka określa Regulamin Organizacyjny OAO.

Od 01.01.2008r. placówka mieści się przy ulicy M. Skłodowskiej – Curie 5, zajmuje 150m² budynku, w którego drugiej części mieści się publiczne gimnazjum. Na parterze budynku są trzy pomieszczenia administracyjne - gabinet dyrektora, sekretariat, księgowość, na piętrze 2 gabinety dla psychologów i pedagogów, duża sala do prowadzenia terapii rodzinnej i szkoleń, pomieszczenie do spotkań z osobami zgłaszającymi gotowość przysposobienia dziecka oraz łazienka.

Ośrodek posiada odpowiednie warunki lokalowe do realizacji swoich zadań.

Działalność Ośrodka w roku 2009 określa plan pracy opracowany przez dyrektora, przewidujący m. in.:

- propagowanie rodzinnych form opieki zastępczej,
- diagnozę i opiniowanie kandydatów na rodziców zastępczych i adopcyjnych,
- szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych i adopcyjnych,
- przygotowanie kandydatów na rodziny zastępcze niespokrewnione wielodzietne,
- opiekę pedagogiczną nad rodzinami zastępczymi,
- diagnozę dzieci w zastępczej opiece rodzinnej,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych,
- analizę problemów wychowawczych,
- organizowanie grup wsparcia rodzin zastępczych niespokrewnionych,
- pracę z rodziną naturalną,
- regulowanie sytuacji prawnej dzieci.

W planie wyznaczono zadania, środki i sposoby realizacji, termin oraz osoby/instytucje współpracujące w realizacji zadania.

Pozyskiwanie kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i adopcyjnej

Na podstawie dostępnej dokumentacji oraz wyjaśnień dyrektora stwierdzono, że ośrodek prowadzi działalność w zakresie promowania form rodzinnej opieki zastępczej poprzez:

- uruchomienie strony internetowej: www.adopcja.lomza.pl
- opracowanie materiałów reklamowych,

- roznoszenie materiałów propagujących zastępcze formy opieki,
- publikację artykułów w lokalnej prasie,
- uczestnictwo w programach lokalnego radia,
- udział w spotkaniach organizowanych przez urzędy pracy, szkoły, szpitale.

Pozyskiwanie informacji o kandydatach na rodziny adopcyjne i zastępcze

Osoby zgłaszające się do Ośrodka Adopcyjno - Opiekuńczego w sprawie przysposobienia dziecka muszą złożyć komplet następujących dokumentów: wniosek do Ośrodka Adopcyjno - Opiekuńczego o pomoc w przysposobieniu dziecka lub o zakwalifikowanie na rodzinę zastępczą; życiorysy; odpis zupełny aktu małżeństwa (aktualny, w przypadku II związku - akt rozwodowy); osoby samotne - odpis aktu urodzenia; zaświadczenie o zatrudnieniu i dochodach netto, opinie z miejsc pracy; zaświadczenia lekarskie o ogólnym stanie zdrowia z adnotacją, że wymienione osoby mogą opiekować się dzieckiem w ramach rodziny adopcyjnej lub zastępczej, zaświadczenie z Poradni Zdrowia Psychicznego, zaświadczenie z Poradni Leczenia Odwykowego, oraz badania dodatkowe: rtg płuc, badania krwi na odczyn Wassermana, fotografia małżonków; PESEL obojga małżonków; oświadczenie o niekaralności; oświadczenie, iż kandydaci nie byli ograniczeni, zawieszeni ani pozbawieni władzy rodzicielskiej (w przypadku posiadania własnych dzieci).

W rodzinach zgłaszających się do Ośrodka, po złożeniu wymaganych dokumentów, przeprowadzany jest wywiad środowiskowy w domu rodzinnym. W celu stwierdzenia, czy kandydaci na rodzinę zastępczą lub adopcyjną mają predyspozycje do pełnienia funkcji rodziny sporządza się diagnozę psychologiczno - pedagogiczną.

Na podstawie dokonanej analizy dokumentacji stwierdzono, że wywiady środowiskowe o rodzinie adopcyjnej/zastępczej zawierają szczegółowe informacje dotyczące rodziny a każda rodzina, która zgłosiła chęć przysposobienia dziecka lub chęć pełnienia funkcji rodziny zastępczej została w pełni zdiagnozowana.

Prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze i adopcyjne

Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy w Łomży prowadzi szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze pt. „PRIDE - Rodzinna opieka zastępcza/adopcja”. Program został opracowany przez Towarzystwo „Nasz Dom”. Ośrodek w dniu 05.11.2001r. uzyskał decyzję MPiPS zatwierdzającą ten program szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze. Trenerami w Ośrodku są: dyrektor, pedagog, psycholog, pracownik socjalny.

Wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych

Po zrealizowaniu programu uczestnicy otrzymują zaświadczenie o ukończeniu szkolenia.

W 2008r. wydano 19 zaświadczeń. W toku prowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy prowadzi rejestr wydawanych zaświadczeń kandydatom na rodziny zastępcze/adopcyjne. Druki wydawanych zaświadczeń są zgodne z załącznikiem do rozporządzenia MPiPS z dnia 19 października 2007r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych. (Dz.U. Nr 201, poz. 1457).

W 2009r. nie były wydawane zaświadczenia kwalifikacyjne, ponieważ rodziny są jeszcze w trakcie szkolenia - aktualnie szkoli się 8 rodzin.

W 2008r. 19 rodzin (w tym 10 krajowych, 9 zagranicznych) adoptowało 29 dzieci (w tym 17 dzieci w kraju, 12 - za granicę). W rodzinach zastępczych umieszczono 58 dzieci.

Z wyjaśnień dyrektora Ośrodka wynika, że dane dotyczące kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz o osobach zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka nie są przekazywane do innych banków danych, ponieważ sami zainteresowani nie wyrażają na to zgody.

Gromadzenie informacji o dzieciach, które mogą być przysposobione lub umieszczone w rodzinie zastępczej

Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy w Łomży prowadzi „Bank danych o dzieciach zgłoszonych do ośrodka”. Zawarto w nim następujące informacje: imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, miejsce pobytu dziecka, sytuacja prawna, datę kwalifikacji, wskazania kwalifikacyjne (np.: *dziecko posiada 3 rodzeństwa, rozwój dziecka prawidłowy, odpowiedni do wieku, stan zdrowia dziecka dobry, rodzice biologiczni uzależnieni od alkoholu*).

W banku umieszczone są *karty zgłoszeń dzieci*, które zawierają informacje o dzieciach zgłoszonych do adopcji lub dla których poszukuje się opieki zastępczej. Dla każdego dziecka sporządzana jest pełna diagnoza psychologiczno - pedagogiczną uwzględniającą potrzeby dziecka w kontekście prawidłowego doboru rodziny przysposabiającej, jak również zawierającą informacje o jego stanie zdrowia.

Ośrodek kwalifikuje dziecko do przysposobienia, jeżeli została uregulowana jego sytuacja prawna.

Dla dziecka zakwalifikowanego do przysposobienia Ośrodek poszukuje rodzin zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka w ciągu 1 miesiąca od dnia jego zakwalifikowania do przysposobienia. W przypadku nie znalezienia w ww. terminie rodziny dane dziecka przekazywane są do Wojewódzkiego Banku Danych.

Na podstawie przeanalizowanej dokumentacji stwierdzono, że Ośrodek przestrzega terminów przekazywania informacji do Wojewódzkiego Banku Danych w Białymstoku o dzieciach zgłoszonych do banku danych w Łomży. W ośrodku znajdują się pisma potwierdzające przekazanie informacji o dzieciach.

Ośrodek prowadzi *Rejestr dzieci zakwalifikowanych do adopcji przez komisję kwalifikacyjną OAO w Łomży*, w którym zawarto m. in. informacje obejmujące datę kwalifikacji oraz wskazania kwalifikacyjne.

Współpraca z rodziną naturalną, zastępczą i przysposabiającą w zakresie opieki nad dziećmi

Podczas kontroli stwierdzono, że Ośrodek systematycznie pracuje z rodzinami naturalnymi, zastępczymi oraz przysposabiającymi wspierając je w rozwiązywaniu problemów formalnych i prawnych wynikających z opieki nad dzieckiem, integruje rodziny zastępcze.

Ponadto rodziny zastępcze wspierają się wzajemnie, organizują wspólne spotkania. Co roku Ośrodek oraz powołane przy OAO Stowarzyszenie Edukacyjno - Pomocowe "Empatia" organizuje spotkania wigilijne rodzin zastępczych oraz festyn z okazji Dnia Dziecka.

Ośrodek współpracuje z rodzinami naturalnymi dzieci przebywającymi w rodzinach zastępczych, prowadzi pracę socjalną. Wywiady środowiskowe w rodzinach zastępczych pozwalają ocenić, czy rodzice naturalni przejawiają zainteresowanie swoim dzieckiem, czy je odwiedzają, czy starają się o poprawę swojej sytuacji, aby dziecko powróciło do domu. W dokumentacji znajdują się notatki z odwiedzin rodzin sporządzone przez pedagoga, psychologa bądź pracownika socjalnego – odwiedzających dzieci w rodzinach raz w miesiącu. W notatkach scharakteryzowano funkcjonowanie dziecka w danej rodzinie, ważne wydarzenia z życia rodziny i dziecka, stan zdrowia.

W Ośrodku organizowane są spotkania rodzin zastępczych. Są to spotkania Wigilijne, szkoleniowo - integracyjne. Poruszane na nich tematy szkoleniowe dotyczyły: „Rozwój seksualny dzieci i młodzieży”, „Problemy szkolne dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych”.

Merytoryczni pracownicy Ośrodka prowadzą poradnictwo psychologiczno - pedagogiczne rodzinom naturalnym, zastępczym oraz adopcyjnym. Wszelkie kontakty odnotowywane są w zeszytach kontaktów udzielanych porad. Pracownicy Ośrodka udzielają wszechstronnej pomocy w rozwiązywaniu problemów bytowych i opiekuńczych. Zgłaszane problemy najczęściej dotyczyły zachowania podopiecznych przebywających w rodzinach zastępczych, np. agresji, kradzieży, wagarów, nierealizowania obowiązku szkolnego, używania

wulgaryzmów, problemów rówieśniczych, choroba w rodzinie, niewłaściwe relacje rodzinne). W trakcie poradnictwa udzielane są wskazówki, jak radzić z pojawiającymi się problemami.

W Ośrodku raz w tygodniu, w czwartek w godz. 10.00 – 12.00 odbywają się konsultacje prawnika – sędzi w stanie spoczynku.

Współpraca z instytucjami powołanymi do pomocy dziecku i rodzinie

Realizując swoje zadania Ośrodek nawiązał szeroką współpracę z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, a w szczególności z:

- placówkami opiekuńczo - wychowawczymi znajdującymi się na terenie województwa podlaskiego,
- ośrodkami adopcyjnymi w Białymstoku i Suwałkach,
- MOPS-em w Łomży w zakresie przeprowadzania wywiadów środowiskowych,
- Sądem Rejonowym w zakresie wydawania opinii kwalifikujących kandydatów na przysposobienie dziecka, zlecania przeprowadzania badań w zakresie sprawdzenia więzi emocjonalnych zaistniałych między dzieckiem a przyszłymi rodzicami oraz spraw dotyczących regulacji sytuacji prawnej dzieci znajdujących się w placówkach opiekuńczo - wychowawczych,
- zakładami opieki zdrowotnej - szpitalami, zwłaszcza z oddziałami noworodków, dziećmi w zakresie przeprowadzania adopcji,
- poradnią psychologiczno - pedagogiczną,
- szkołami w zakresie zasięgania informacji o postępach w nauce dzieci z rodzin zastępczych.

Kwalifikacje osób zatrudnionych w Ośrodku

W Ośrodku Adopcyjno - Opiekuńczym w Łomży zatrudnionych jest 6 pracowników merytorycznych: 2 psychologów, 2 pedagogów, pracownik socjalny oraz dyrektor. Stwierdzono, że pracownicy zatrudnieni w ośrodku posiadają wymagane kwalifikacje, stosownie do zajmowanych stanowisk (załącznik nr 1).

Nadzór pedagogiczny sprawowany przez dyrektora Ośrodka

W ośrodku pracownikami zatrudnionym na podstawie Ustawy Karta Nauczyciela jest pedagog - nauczyciel mianowany, psycholog - nauczyciel dyplomowany i dyrektor nauczyciel dyplomowany. Pozostali pracownicy tj. psycholog i pedagog, pracownik socjalny zatrudnieni są na podstawie przepisów samorządowych.

Obecnie pedagog - nauczyciel mianowany ma otwarty staż na nauczyciela dyplomowanego oraz zatwierdzony plan rozwoju zawodowego. Praca psychologa i pedagoga nie była oceniana. Z wyjaśnień dyrektora wynika, że pracownicy ci nie zwracali się z wnioskiem o dokonanie ocen.

Dyrektor Ośrodków w ramach sprawowania nadzoru dokonuje kontroli dokumentacji prowadzonej przez pracowników merytorycznych. Dotyczy to głównie opinii psychologiczno - pedagogicznych, wywiadów środowiskowych oraz prowadzenia dokumentacji rodziny. W dokumentacji znajduje się adnotacja dyrektora o przeprowadzonej kontroli.

Dyrektor Ośrodka przeprowadza hospitacje zajęć wg uprzednio opracowanego planu nadzoru pedagogicznego. W 2008r. przeprowadzono 2 hospitacje. Tematyka hospitacji to:

- nadzór pedagogiczny nad rodziną,
- badanie psychologiczne rodziny.

W 2009r. w planie nadzoru pedagogicznego dyrektor ujął następujące tematy:

- szkolenie rodzin zastępczych,
- badanie psychologiczne rodziny.

Z prowadzonego nadzoru sporządzane są arkusze hospitacyjne. Zawierają one ocenę realizacji celu hospitacji, uwagi oraz zalecenia w przypadku wystąpienia niedociągnięć. Wszystkie kontrole są odnotowywane. Notatki zawierają daty przeprowadzanej kontroli, rodzaj kontrolowanego dokumentu. Kontrole przeprowadzane w wyznaczonym okresie.

Pracownicy Ośrodka dbają o podnoszenie swoich kwalifikacji oraz o doskonalenie swojego warsztatu pracy. Ukończyli oni następujące kursy i szkolenia:

w 2008r.

- bądź aktywny, bądź najlepszy – 1 osoba
- dziecko z zespołem Zaburzenia Węzi – RAD – 1 osoba

w 2009r.

- agresja wśród dzieci i młodzieży-przyczyny – 1 osoba.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje Dyrektor Ośrodka.

Zgodnie z § 15 ust. 2 pkt 7 oraz § 16 ust. 1, 3 i 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z późn. zm.) Dyrektorowi Ośrodka Adopcyjno - Opiekuńczego w Łomży przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu, umotywowanych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu; Dyrektor Ośrodka składa wówczas wyjaśnienia przyczyn tej odmowy w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu.

DYREKTOR

Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego

Dyrektor

mgr Bożena Jabłońska

data i podpis

22.05.2009

Podpisy kontrolujących:

1. *K. Liedke-Charłuszyńska*
2. *M. Osipowicz*